

**Adam Horálek, Populačně národnostní politika
Čínské lidové republiky ve vztahu k etnickým menšinám
Praha, ÚE FF UK 2007, 164 s.**

Adam Horálek se etnickou problematikou v Číně zabývá od počátku studia. Dokázal si vytvořit postupně velmi dobré předpoklady osvojením čínského jazyka a krátkodobými terénními výzkumy, jejichž podstatnou část už předložil v úspěšné postupové práci. Při výběru tématu diplomové práce dobře využívá, jak se ostatně předpokládá, poznatky z druhého studovaného oboru, geografie.

Studie Adama Horálka má velmi přehlednou strukturu: po Úvodu následují dvě spíše teoretické kapitoly o populačně národnostní politice: II. Populačně národnostní politika - Historie a teorie, III. Populačně národnostní politika – Praxe a současná situace, kapitola IV. Identita a oficiální kategorie s důležitými podkapitolami IV.1. Příklad sino-tibetského pomezí, IV.2. Školství a menšinové jazyky, IV. 3. Etnické vědomí, silně čerpá z autorových vlastních etnologických výzkumů a kapitola V. Reakce na populačně národnostní politiku, ilustruje projevy populačně národnostní politiky na několika rozdílných případech.

Úvod je autorsky osobitý, diplomant v něm prosazuje mezioborový přístup k řešení problémů a staví se za jejich studium z dynamického, nikoliv statického hlediska. Správně tuší, že při studiu společenských problémů se specifika jednotlivých věd musejí doplňovat a že je třeba využívat jejich předností.

Zatímco mezioborovost je metodologický přístup běžný, akcent na dynamický přístup je možno brát jako autorův postoj, postoj přijatelný, jehož platnost však není obecná.

Další kapitoly postihují velmi širokou problematiku od politiky státu počínaje po postihnutí stupně identit u různých etnických skupin. Je zřejmé, že v rozsahu diplomové práce může jít jen o nástin řešené problematiky, každá kapitola je námětem pro samostatnou práci. Avšak je možno konstatovat, že autor si klade otázky, které odpovídají na ty nejpodstatnější problémy. Pomáhá mu k tomu velmi dobrý výběr odborné literatury, její dobré zvládnutí a poznatky z terénu, které umí efektivně zúročit.

Tak jako v celé práci, zejména však ve II. Kapitole Adam Horálek prokazuje schopnost propojit obecně teoretické poznatky s konkrétní čínskou realitou, která je zejména terminologicky velmi odlišná od evropské praxe, což autor zdárně ukazuje v podkapitole o principu „minzu“. Nicméně určité upřesnění je tu nutné. Termín „minzu“ zavedl Jüan Š-kchaj, právě on byl nositelem teorie 5 kmenů čínského národa (Zhonghua minzu: Mongolové,

Manžuoové, Tibeťané, Hmongové, Chánové), zřejmě proto, že potřeboval po svém nástupu na prezidentský úřad v roce 1912 upevnit moc a hlavně zlomit snahu o nezávislost tzv. Vnějšího Mongolska. Sunjansen však byl vůči tomuto zúženému chápání v opozici a žádal začlenit do Zhonghua minzu všechna etnika žijící na území Číny. Chtěl vytvořit stát po vzoru Japonska a Německa.

Za zdařilý v této kapitole je možno považovat pokus o hledání českých ekvivalentů za čínskou etnickou terminologií prezentovaný na s. 48.

Kapitola IV. vychází z autorových vlastních výzkumů, které doplňuje dalšími zdroji. Tato práce byla již vysoce hodnocena v rámci postupové zkoušky a nyní je možno toto kladné hodnocení jen potvrdit.

Kapitola V. Reakce na populačně národnostní politiku má spíše ilustrativní hodnotu, nicméně je třeba vyzdvihnout to, co lze rovněž konstatovat v této studii obecně: diplomant, byť pracuje s poznatky množství autorů, jejich názory jednoduše nepřejímá, ale dokáže je kriticky hodnotit a formulovat dle vlastních zkušeností; prosazuje názory vlastní. Tato názorová samostatnost přináší některé originální postřehy, v této kapitole např. v charakteristice tibetského separatismu.

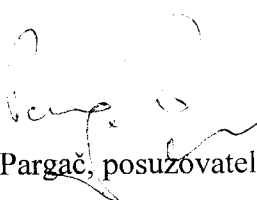
Závěr neshrnuje výsledky práce, je jakousi samostatnou úvahou nad stavem národnostních poměrů v Číně a perspektivou jejich vývoje.

Celou práci zdobí množství map a grafů, statistických tabule, které ji činí velmi přehlednou a možno říci čtenářsky přitažlivou.

Po formální stránce je práce vynikající, bez závad.

Závěrem je možno říci, že Adam Horálek jednoznačně splnil velmi náročné cíle, které si v úvodu práce předsevzal a proto hodnocení je jednoznačné: výborně.

V Praze 16. května 2007

J. Pargač, posuzovatel